

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПЕРИМЕНТУ З ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

О.О. Лівенцова, І.О. Павлова

Ступенем доктора філософії (PhD) вперше почали номінувати у [Болонському університеті](#) в 1130 році, а потім в 1231 році Паризьким університетом. PhD залишається найвищим науковим ступенем у більшості країн світу. Треба зауважити, що ступінь не має безпосереднього відношення до галузі сучасної філософії, його отримують дослідники всіх наукових галузей, наприклад: доктор філософії в літературі або доктор філософії в фізиці, доктор філософії в медицині. Це зумовлено традиціями, започаткованими у середньовічних університетах, стандартна структура яких зазвичай передбачала наявність факультетів філософії, юриспруденції, теології та медицини.

В країнах західної Європи та США прийнято розділяти ступені з філософії, медицини, права та теології (наприклад: [доктор медицини](#), доктор права, тощо). У деяких країнах Європейського Союзу (Франція, Італія, Фінляндія), Мексиці, [США](#) і [Канаді](#), ступінь PhD є найвищим.

В Україні згідно з [Законом України «Про вищу освіту»](#), збережено двоступеневу систему: доктор філософії (перший ступінь, до цього ступеня прирівнюється ступінь кандидата наук) та [доктор наук](#) - другий (вищий) науковий ступінь [1].

Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії регулює питання проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) (далі - Порядок), встановлення вимог до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, утворення спеціалізованих вчених рад закладів вищої освіти (наукових установ) та скасування їх рішень.

Рада утворюється із спеціальності, з якої заклад вищої освіти (наукова установа) має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Рада утворюється у складі голови та членів ради - двох рецензентів і двох опонентів.

Голова та члени ради забезпечують високий рівень вимогливості під час розгляду дисертацій, проведення їх захисту та прийняття радою обґрунтованих рішень.

Здобувач повинен підготувати дисертацію, опублікувати основні наукові результати у наукових публікаціях, набути теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності.

Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

Основні наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації.

Після завершення здобувачем відповідної освітньо-наукової програми науковий керівник (керівники) здобувача готує (готують) висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану (далі - висновок наукового керівника (керівників)).

Попередня експертиза дисертації проводиться у закладі вищої освіти (науковій установі), де здійснювалася підготовка здобувача. Заклад вищої освіти (наукова установа) за дорученням Міністерству освіти і науки України (далі - МОН України) може проводити попередню експертизу дисертації здобувача, підготовка якого здійснювалася в іншому закладі вищої освіти (науковій установі).

Здобувач подає заяву на ім'я голови вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) щодо утворення ради для проведення захисту дисертації з метою присудження ступеня доктора філософії і подає засвідчені в установленому порядку копії одержаних ним академічної довідки про виконання відповідної освітньо-наукової програми, висновку наукового керівника (керівників) або структурного підрозділу і висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Після видачі здобувачеві зазначених висновків забороняється вносити зміни до тексту дисертації.

Вичерпний перелік документів яких подається здобувачем до ради закріплено у п.16 Порядку.

У тижневий строк після прийняття документів до розгляду розміщуються інформація про прийняття дисертації до розгляду та анотація дисертації, а також надсилається МОН України повідомлення про прийняття дисертації до розгляду, яке разом з іншими такими повідомленнями, що надійшли до МОН України протягом місяця, розміщується на офіційному веб-сайті МОН України третього робочого дня наступного місяця.

Працівник структурного підрозділу закладу вищої освіти (наукової установи), який забезпечує діяльність рад, або працівник закладу вищої освіти (наукової установи), на якого покладені такі повноваження, не пізніше ніж за десять робочих днів до дати захисту дисертації розміщує в електронному вигляді на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи), рада якого прийняла заяву про атестацію здобувача, у розділі, в якому міститься

інформація про діяльність рад, примірник дисертації (із забезпеченням відкритих форматів текстових даних), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та відгуки опонентів.

Публічний захист дисертації проводиться на засіданні ради. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукзапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

У ході засідання рада встановлює рівень набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей.

Засідання ради вважається правоможним у разі участі у ньому та голосуванні повного складу ради.

Рада оформлює протягом 15 робочих днів рішення про присудження ступеня доктора філософії (у двох примірниках).

Усі документи, що стосуються розгляду дисертації та проведення її захисту в раді, формуються в перший примірник атестаційної справи здобувача, який зберігається у відповідному структурному підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) протягом десяти років з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу диплома доктора філософії, а рішення ради щодо присудження ступеня доктора філософії та один примірник дисертації підлягають постійному зберіганню.

Другий примірник атестаційної справи здобувача, надсилається до МОН України протягом місяця з дня захисту дисертації.

У МОН України готується узагальнений висновок, який подається на розгляд атестаційної колегії Міністерства. Атестаційна колегія МОН України розглядає узагальнений висновок та затверджує рішення ради про присудження ступеня доктора філософії. Наказ МОН України про затвердження рішення ради на підставі рішення атестаційної колегії Міністерства розміщується на офіційному веб-сайті МОН. Строк розгляду дисертації та атестаційної справи здобувача не повинен перевищувати чотирьох місяців.

Вчена рада закладу вищої освіти (наукової установи) після набрання чинності наказу МОН України про затвердження рішення ради про присудження ступеня доктора філософії приймає рішення про видачу диплома доктора філософії, яке затверджується наказом закладу вищої освіти (наукової установи) та оприлюднюється на офіційному веб-сайті такого закладу (установи). Рішення ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказу закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу диплома доктора філософії.

Диплом доктора філософії видається здобувачеві у порядку, встановленому закладом вищої освіти (науковою установою) [2].

Література

1. Про вищу освіту: 01.07.2014 № 1556-VII // МОН України. Київ, 2014. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії: 06.03.2019 № 167 // Кабінет Міністрів України. Київ, 2019. [Електронний ресурс]. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP190167.html.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА - ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ

Ю.Д. Чумаченко

У сучасних умовах розвитку економіки і суспільства в цілому одним з основних напрямів підвищення ефективності вищої освіти є перехід до ступеневої системи, її подальший розвиток та надання освітньому процесу творчого характеру. Особливого значення набуває процес впровадження європейських норм і стандартів, що потребує чіткої диференціації вимог до оновлення змісту освіти і професійної підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Завдання магістратури полягає в підготовці професіоналів у певній предметній галузі, здатних комплексно поєднувати дослідницьку, проектну і підприємницьку діяльність з метою сприяння розвитку інноваційної економіки та створення високоефективних виробничих структур.

Особливості підготовки магістрів на кафедрі технології переробки зерна полягають у максимальному наближенні змісту освіти до майбутнього працевлаштування випускників. Однією з форм такої практичної підготовки висококваліфікованих фахівців є науково-дослідна практика.

Науково-дослідна практика магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з напряму підготовки «Харчові технології» та має на меті набуття студентом професійних навичок і вмінь здійснення самостійної науково-дослідної діяльності. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, одержаних студентами під час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок і умінь у процесі професійної діяльності, розвиток у студентів здатності компетентного прийняття рішень у виробничих ситуаціях, оволодіння сучасними методами та формами науково-дослідної діяльності.

Важливе місце у проведенні науково-дослідної практики магістрів за освітньою програмою «Технологія зберігання і переробки зерна» відводиться вибору місця практики.

Ефективне навчально (науково)-методичне забезпечення освітнього процесу - один з шляхів поліпшення якості вищої освіти	
Н.О. Дец, Л.Д. Риженко.....	71
Впровадження дисциплін циклу сталого розвитку в навчальні програми ОНАХТ	
Л.З. Бошков.....	74
Доброчесність як складова моделі внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО	
С.О. Данильченко, В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин.....	75
Доктор філософії (PhD) - новий шлях до наукового ступеня	
І.О. Павлова, О.О. Лівенцова.....	79
Основні нормативно-правові аспекти реалізації експерименту з присудження ступеня доктора філософії	
О.О. Лівенцова, І.О. Павлова.....	81
Науково-дослідна практика - важливий етап підготовки магістрів	
Ю.Д. Чумаченко.....	84
Перспективи впровадження дуальної освіти для студентів навчальних закладів	
Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва.....	86
Залучення студентів коледжів до науково-дослідної роботи	
Л.К. Овсянникова, О.Г. Соколовська, Л.О. Валецька, В.А. Шалений.....	89
Досвід передових підприємств галузі - у навчальний процес	
Г.М. Станкевич, Т.В. Страхова, А.В. Борта, Л.К. Овсянникова.....	90
Наукові підходи до обґрунтування концепції системи неперервної освіти	
І.М. Цимбалюк.....	91
Забезпечення якості викладання дисципліни «Система технологій»	
О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун, І.С. Чернега.....	95
Особливості викладання технічних дисциплін в технологічних вищих учбових закладах	
А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....	97
Використання настільних ігор у навчанні студентів економічним дисциплінам	
Т.В. Свистун.....	98
Взаємозв'язок консалтингу і науки	
Т.В. Бордун, Л.О. Валецька.....	101
Застосування ділових ігор при вивченні дисципліни «Антикризове управління»	
Н.Й. Басюркіна.....	104
Застосування інноваційних методів викладання для підвищення якості вищої освіти	
Л.М. Тележенко, І.М. Калугіна, С.О. Поплавська.....	105
Використання сучасних методів навчання у закладах вищої освіти	
А.Д. Салавеліс, А.К. Бурдо, О.В. Золовська.....	106